

TAÐ FYRI?

Her síggjast barnabruðrar í Yemen

ska lýðveldið: iðrar

øllum hjúnarbondum eru eldri menn, sum giftast við barnabruðrum. Størsta deyðsorsøk fyri ungar gentur í aldrinum 15-19 ár er í fleiri menningarlandum barnsbuður.

Evropa, Norður-amerika, Avstralia: Harðskapur

23,2 prosent av kvinnunum hava uppliva harðskap av sínum sambúgva. Tað er næstan fjórða hvør kvinna. Og tað talið sigur einans nakað um tað, sum hendir innan fýra veggir.

India: Hópálop og -neyðtøkur

Ein rørsla hevur tikið seg upp, nevnd »Nirbhaya«, sum merkir óttaleys, eftir at ein 23- ára gomul kvinna var bukað til deyðis og hópneyðtikin í einum bussi á veg heim frá arbeiði í 2012. Ein dokumentarur er gjørdur um hendingina. Hann hevur fingið heitið »India's daughter« og varð frumsýndur í mars 2015. Ein av fongslaðu monnunum segði í dokumentarinum soleiðis

»Um hon ynskti at liva, burdi hon ikki barst ímóti hópneyðtøkuni«. Hópálop á kvinnur eru ein áhaldandi og stórir trupulleiki í India, og rørslan Nirbhaya hevur prikað hol á ein veldigan búld av tabu í samband við hesi mongu, mongu álopin, sum nú spakuliga daga undan kavi.

Egyptaland: Hópálop og -neyðtøkur

Seinastu tíðina er ein røð av hópálopum á kvinnur fráboðað. Einsamallar og verjuleysar kvinnur verða álopnar av fleiri monnum í senn. Tær verða hildnar, av bukaðar og neyðtiknar - ofta við deyðanum, sum fylgju.

Afganistan: Ótti fyri útbúnum gentum

Sum heild er tað stórir ótti fyri kvinnum, sum eru útbúnar ella sum hava arbeiði og soleiðis kunnu forsyrgja sær sjálvum. Tískil eru hesar kvinnur í stórum vanda í fleiri londum, til dømis Afghanistan. Talið av gentum og kvinnum, sum verða álopnar og dripnar, bara tí tær ganga í skúla ella eru undir útbúgving, økist dag fyri dag. Kendasta dømi er Malala Yousafzai, sum varð álopin av Taliban, tá hon var 15 ára gomul, men yvirlivdi. Orsøkin var, at hon gekk í skúla! Hennara boðskapur er í dag púra greiður - og er samstundis sera sigandi fyri støðuna hjá gentum og kvinnum í Afganistan: »Eg havi rætt til eina útbúgving Eg havi rætt til at spæla Eg havi rætt til at syngja Eg havi rætt til at tosa Eg havi rætt til at fara á marknaðin Eg havi rætt til at siga mína hugsan!

Kvinnur verri fyri enn menn

Hóast harðskapur móti kvinnum fer fram um allan heim, eru nógvar kvinnur serliga meint raktar vegna húðarlit, stættarstøðu, mentan, kynsligan samleika ella sjúku. Fátækradømi og avbyrging birta uppundir harðskap móti kvinnum og eru eisini úrslit av harðskapi. Um allan heim eru fleiri fátækar kvinnur enn menn, og teirra armóð er væl størri. Og talið av fátækum kvinnum er í vøkstri. Analfabetisma og fátækradømi avmarka móguleikarnar hjá kvinnum at skipa seg og stríðast fyri broytingum og egnum rættindum, til dømis rættinum

at ráða fyri nøringini, rættinum at fáa heilsuhjálp og rættinum at ráða fyri sínum egna kroppi. Evorparáðið hevur staðfest, at harðskapur heima við hús er høvuðsatvoldin til, at kvinnur millum 16 og 44 ár doyggja ella fáa varandi mein, og ráðið vísir eisini á, at fleiri kvinnur doyggja ella missa heilsuna av harðskapi enn av krabbameini ella ferðsluvánlukkum. (og hetta eru bara skrásettu tøluni - bara toppurin av ísfjallinum)

Sitat úr »Um bara hann sló meg« eftir Súsanu O. Skaale